

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: **LESY Slovenskej republiky, š.p.**, Nám. SNP č. 8, Banská Bystrica, právne zastúpeného JUDr. Š., advokátom v S., proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v Senici**, Hollého č. 750, Senica, za účasti: **1/ E.**, bytom H., **2/ P.**, bytom A., obaja zastúpení M., bytom S., **3/ E.**, H., **4/ R.**, **5/ Slovenský vodohospodársky podnik, š.p.**, OZ Povodie Dunaja Bratislava, Karloveská č. 2, Bratislava, **6/ A. s.r.o.**, P., **7/ Slovenský pozemkový fond**, Búdková č. 36, Bratislava, **8/ Slovenský pozemkový fond, Regionálny odbor Senica**, Štefánikova č. 1318, Senica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. j. 47/2007-s.372/2004/KRA zo dňa 4.2.2009, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 42Sp/6/2010-51 zo dňa 10.1.2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 42Sp/6/2010-51 zo dňa 10.1.2011 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi a zúčastneným osobám 1/ až 8/ náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trnave napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil opravným prostriedkom napadnuté rozhodnutie č. j. 47/2007-s.372/2004/KRA zo dňa 4.2.2009, ktorým odporca podľa ustanovení zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) rozhodol o reštitučnom nároku oprávnených osôb (pod 1/ a 2/). O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že navrhovateľovi a zúčastneným osobám 1/ až 8/ ich náhradu nepriznal.

Krajský súd tak rozhodol potom, čo dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporcu bolo dostatočne zrozumiteľné a odôvodnené a odporca sa riadne vysporiadal so všetkými dôkazmi a skutočnosťami.

Námietky navrhovateľa nepovažoval za relevantné, keď konštatoval, že k zápisu vlastníckeho práva reštituovaného majetku na štát došlo až na základe rozhodnutia odboru Poľnohospodárskej rady ONV v Senici dňa 11.12.1959, ktoré bolo podkladom na zmenu vlastníctva. Pôvodné rozhodnutie Ministerstva zemедělství z 10.2.1948 sp. zn. 8.350/48-IX-R-1 nebolo nikdy doručené účastníkom konania a na jeho základe nikdy nebol vykonaný vklad do pozemkovej knihy.

K námietke o nedodržíaní ustanovenia § 3 ods. 4 zákona uviedol, že odporca sa dostatočne vysporiadal s otázkou rozsahu reštituovaných nehnuteľností, keďže v rozhodnutí sa nachádza tabuľka s presným označením parciel, s uvedením ich presných výmer a správny orgán zároveň v rozhodnutí uviedol, že po sčítaní týchto výmer nedošlo k prekročeniu zákonom povoleného rozsahu nehnuteľností.

Navrhovateľ spochybňoval, že pri podaní uplatnení reštitučných nárokov splňal P. podmienku občianstva SR. Krajský súd k tomu uviedol, že v deň podania žiadosti (22.11.2004) mala táto osoba status zahraničného Slováka, no dňa 23.12.2004, teda ešte v zákonnej lehote na uplatnenie reštitučných nárokov bol odporcovi doložený doklad

svedčiaci o tom, že P. má občianstvo SR, čím bol tento nedostatok odstránený. K tvrdeniu, že pôvodný vlastník zomrel ako švédsky štátny príslušník súd poukázal predovšetkým na znenie zákona, z ktorého nevyplýva žiadna podmienka týkajúca sa štátneho občianstva pôvodného (zomrelého) vlastníka nehnuteľností – podmienka štátneho občianstva SR sa vzťahuje na oprávnené osoby v zmysle § 2 ods. 2 písm. a/ zákona.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie žiadajúc rozsudok krajského súdu zmeniť a rozhodnutie odporcu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnil rovnakými argumentmi ako svoj opravný prostriedok, keď odporcovi naďalej vytýkal nezohľadnenie nesplnenia podmienok u oprávnených osôb (štátne občianstvo P. preukázané až po podaní žiadosti), skutočnosť, že pôvodný vlastník zomrel ako švédsky štátny príslušník ako aj nedostatočné vyporiadanie sa s veľkosťami podielov vrátených nehnuteľností v zmysle § 3 ods. 4 zákona. Trval tiež na tom, že titulom prechodu vlastníctva na štát bolo rozhodnutie z 10.2.1948 a teda že nebola splnená jedna zo základných podmienok vyplývajúcich zo zákona, aby išlo o nehnuteľnosti, ktoré prešli do vlastníctva štátu v rozhodnom období, počnúc 25.2.1948. Dôvodil, že rozhodnutie č. Pôd/2146/59 nadväzuje na pôvodné rozhodnutie z 10.2.1948 a ním prešlo vlastníctvo štátu do operatívnej správy Krajskej správy lesov Bratislava.

Oprávnené osoby (uvedené ako 1/ a 2/) v písomnom vyjadrení navrhli rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny. Zdôraznili, že vykonaným dokazovaním bolo jednoznačne preukázané, že rozhodnutie zo dňa 10.2.1948 č. 8.350/48-IX/R-1 nebolo žiadnemu z účastníkov doručené a preto neboli splnené podmienky pre nadobudnutie jeho právoplatnosti a vykonateľnosti. K prechodu majetku na štát došlo až v roku 1959, na základe rozhodnutia Rady ONV v Senici zo dňa 11.12.1959, č. Pôd 2146/59, v zmysle ktorého sa predmetný majetok prideluje do vlastníctva československého štátu v operatívnej správe Krajská lesná správa Bratislava a až na základe tohto rozhodnutia bolo možné vykonať zápis vlastníckeho práva vo verejných knihách. K námietke navrhovateľa o švédskom občianstve pôvodného vlastníka v čase jeho smrti poukázali na znenie zákona, v zmysle ktorého musí podmienku slovenského štátneho občianstva spĺňať ten, kto si nárok uplatňuje. Dodali, že obaja sú občanmi SR, trvale bytom na jej území, včas si uplatnili reštitučný nárok a preto zákonné podmienky na ich strane boli riadne splnené.

K odvolaniu navrhovateľa sa písomne vyjadril aj Slovenský pozemkový fond, ktorý navrhol rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1, § 250l ods. 2 OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 13. decembra 2011 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Z obsahu spisu krajského súdu, ktorého súčasťou bol aj administratívny spis odporcu, vyplýva, že P. a E. si podaním zo dňa 22.11.2004, doručeným odporcovi dňa 26.11.2004, uplatnili na Obvodnom pozemkovom úrade v Senici nárok na navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam podľa zákona a to k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k. ú. C., P. a R.. Pozemky prešli na štát z pôvodného vlastníka Dr. E. – otca oprávnených osôb - a to na základe rozhodnutia Odboru pôdohospodárstva rady ONV v Senici zo dňa 11.12.1959 č. Pôd. 2146/59 (na základe tejto listiny došlo k zápisu vlastníckeho práva štátu vo verejných knihách).

Odporca v preskúmanom rozhodnutí poukázal aj na existenciu rozhodnutia Ministerstva zeméďelství zo dňa 10.2.1948 č. 8.350/48-IX/R-1., u ktorej však po jej preskúmaní zistil, že táto nebola doručovaná účastníkom, nemožno tak u nej určiť dátum nadobudnutia právoplatnosti a vykonateľnosti a zdôraznil predovšetkým to, že k zápisu vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam nedošlo na základe tohto rozhodnutia z roku 1948, ale až na základe rozhodnutia č. pôd. 2146/59 zo dňa 11.12.1959, čím bola splnená zákonná podmienka, aby k prechodu vlastníctva reštituovaných nehnuteľností na štát došlo v období od 25.2.1948 do 1.1.1990.

Odporca na základe zistených skutočností rozhodol tak, že oprávneným osobám (1/ a 2/) k časti pozemkov (v rozhodnutí špecifikovaných) odňatých podľa § 3 ods. 1 písm. b/ zákona navrátil vlastníctvo, k časti pozemkov vlastníctvo nepriznal pre existenciu zákonnej

prekážky ich vydania, no priznal za ne oprávneným osobám náhradu a k časti pozemkov nepriznal ani náhradu z dôvodu, že netvorili poľnohospodársku pôdu ani lesný pôdny fond.

Navrhovateľ napadol uvedené rozhodnutie opravným prostriedkom odôvodneným tým, že odporca nezohľadnil nesplnenie podmienok u oprávnených osôb (štátne občianstvo P. preukázané až po podaní žiadosti) a tiež skutočnosťou, že pôvodný vlastník zomrel ako švédsky štátny príslušník. Odporcovi vytýkal nedostatočné vyporiadanie sa s veľkosťami podielov vrátených nehnuteľností v zmysle § 3 ods. 4 zákona. Argumentoval tiež tým, že titulom prechodu vlastníctva na štát bolo rozhodnutie z 10.2.1948 a teda že nebola splnená jedna zo základných podmienok vyplývajúcich zo zákona a síce, aby išlo o nehnuteľnosti, ktoré prešli do vlastníctva štátu v rozhodnom období, počnúc 25.2.1948.

V zmysle § 1 zákona tento upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu (*zákon č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov*). Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria

- a) poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria,
- b) lesný pôdny fond.

Podľa § 2 zákona právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť **oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990** (ďalej len "rozhodujúce obdobie") **spôsobom uvedeným v ustanovení § 3** (ods. 1).

Ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v ustanovení § 3, **zomrela** pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, **sú oprávnenými osobami štátni občania Slovenskej republiky, fyzické osoby** v tomto poradí:

- a) dedič zo závetu, ktorý bol predložený v konaní o dedičstve, ktorý nadobudol celé dedičstvo,

- b) dedič zo závetu, ktorý nadobudol dedičstvo, ale len v miere zodpovedajúcej jeho dedičskému podielu; to neplatí, ak dedičovi podľa závetu pripadli len jednotlivé veci alebo práva; ak bol dedič závetom ustanovený len k určitej časti pozemku, na ktorú sa vzťahuje povinnosť vydania, je oprávnený len k tejto časti pozemku,
- c) deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti,
- d) rodičia osoby uvedenej v odseku 1,
- e) súrodenci osoby uvedenej v odseku 1, a ak niektorý z nich zomrel, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti.

V zmysle § 3 ods. 1, písm. b/ zákona oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku odňatia bez náhrady postupom podľa zákona č. 142/1947 Zb. o revízií prvej pozemkovej reformy alebo podľa zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme.

Podľa § 3 ods. 4 zákona pozemky, pri ktorých prešlo vlastníctvo na štát alebo na inú právnickú osobu podľa odsekov 1 a 2 a podľa osobitného predpisu, možno vydať každej oprávnenej osobe vo výmere najviac 150 ha poľnohospodárskej pôdy alebo 250 ha všetkej pôdy. Obdobne sa postupuje, aj ak oprávnenej osobe vznikol ďalší nárok na navrátenia vlastníctva k pozemku po oprávnenej osobe, ktorá zomrela alebo bola vyhlásená za mŕtvu. Do uvedenej výmery sa započíta výmera pozemkov vydaných tým istým oprávneným osobám podľa osobitného predpisu.

Predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu o nevyhovení oprávnenému prostriedku navrhovateľa ako povinnej osoby a potvrdení rozhodnutia odporcu č. 47/2007-s.372/2004/KRA zo dňa 4.2.2009, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací primárne v medziach odvolania preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že krajský súd sa zaoberal všetkými námietkami navrhovateľa a pokiaľ dospel k záveru, že preskúmané správne rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom a dôvody opravného prostriedku neboli relevantné, bolo potrebné rozhodnutie súdu, ktorý rozhodnutie odporcu potvrdil, keď vzhľadom na spoľahlivo zistený skutkový stav veci v správnom konaní považoval postup odporcu ako aj jeho rozhodnutie za vydané v súlade so zákonom, považovať za správne. V postupe krajského súdu nezistil odvolací súd žiadne pochybenie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia krajského súdu a dôvody v ňom uvedené si osvojuje ako svoje vlastné s poukazom na § 246c ods. 1 veta prvá v spojení s § 250l ods. 2 a § 219 ods. 2 OSP. Odvolací súd konštatuje, že odvolanie sa neodlišovalo od dôvodov podaného opravného prostriedku na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu, s ktorými dôvodmi sa súd prvého stupňa v plnom rozsahu vysporiadal a jeho skutkové zistenia aj právne závery sú vecne správne.

Odvolací súd k námietke navrhovateľa, že k prechodu vlastníctva na štát došlo pred rozhodným obdobím uvedeným v zákone a to na základe rozhodnutia č. 8.350/48-IX/R-1 zo dňa 10.2.1948, poukazuje na závery správneho orgánu, ktorý po zaobstaraní jeho odpisu zistil, že napriek uvedeniu, že sa jedná o právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, nebolo preukázané, že by bolo účastníkom doručené a preto ho nebolo možné považovať za doklad spôsobilý preukázať prechod vlastníctva na štát **a predovšetkým na jeho základe nebol vykonaný vklad do pozemkovej knihy**, preto nemožno tvrdiť, že toto rozhodnutie bolo titulom prechodu vlastníctva predmetných pozemkov na štát. Odvolací súd sa stotožnil so záverom správneho orgánu zisteným zo zabezpečených podkladov, že **k prechodu vlastníctva došlo až na základe rozhodnutia Odboru pôdohospodárstva, Rady ONV v Senici, č. Pôd 2146/59 zo dňa 11.12.1959**, v zmysle ktorého sa dotknutý majetok prideliť do vlastníctva čs. štátu v operatívnej správe Krajskej správy lesov Bratislava a na základe ktorého sa vykonal aj zápis do pozemkovej knihy v prospech štátu. Preto záver o tom, že v prechodu vlastníctva na štát došlo v období vymedzenom v § 2 ods. 1 zákona, bol aj podľa názoru odvolacieho súdu správny.

K druhej námietke odvolateľa o maximálnej rozlohe vydaných nehnuteľností (§ 3 ods. 4 zákona) je potrebné uviesť, že navrhovateľ ani v opravnom prostriedku ani v odvolaní ničím nepodložil svoje tvrdenie o prekročení maximálneho rozsahu, nekonkretizoval svoje tvrdenia, ničím ich neodôvodnil. Je však zrejmé, že celková výmera nehnuteľností (teda podielu pripadajúceho na pôvodného vlastníka pozemkov – nebohého otca oprávnených osôb) neprekračovala maximálne výmery pozemkov podľa § 3 ods. 4 zákona. Toto konštatovanie je obsiahnuté v preskúmanom rozhodnutí a navyše aj z rozhodnutia aj z vyjadrenia odporcu zo dňa 14.4.2009 vyplýva, že oprávneným osobám sa reštitučnými rozhodnutiami navracala lesná pôda vo výmere 2 605 026 m², z čoho je 1/3 len 868 342 m² a poľnohospodárska pôda vo výmere 97 807 m², z čoho 1/3 je 32 602 m².

K opakovanej námietke o nesplnení podmienky štátneho občianstva u P. v čase uplatnenia reštitučného nároku odvolací súd zhodne s názorom odporcu aj krajského súdu považoval túto podmienku za splnenú tým, že v rámci zákonnej lehoty na uplatnenie reštitučného nároku, teda do 31.12.2004, bolo štátne občianstvo oprávnenej osoby preukázané a teda nedostatok podmienky na strane žiadateľa vyplývajúcej z ustanovenia § 2 zákona bol odstránený a to ešte v lehote na uplatnenie reštitučných nárokov.

Za absolútne nedôvodnú považoval odvolací súd námietku u švédskom štátnom občianstve pôvodného vlastníka nehnuteľností, čo malo byť podľa navrhovateľa prekážkou pre vydanie pozemkov. Gramatickým a logickým výkladom ustanovení § 2 ods. 1 a 2 zákona nemožno dôjsť k inému záveru ako k tomu, že podmienku štátneho občianstva a trvalého pobytu na území Slovenskej republiky musí spĺňať žiadateľ, ktorý sám bol vlastníkom odňatých nehnuteľností. Ak však tento umrel pred 31.12.2004, sú oprávnenými osobami fyzické osoby v poradí podľa § 2 ods. 2, resp. 3 zákona a tieto musia spĺňať podmienku štátneho občianstva SR. Zákon však neobsahuje žiadnu zmienku o štátnom občianstve pôvodného vlastníka. K inému výkladu § 2 zákona nemožno podľa názoru odvolacieho súdu dôjsť a preto aj túto opakovanú námietku navrhovateľa považoval odvolací súd za irelevantnú.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP ako vecne správny potvrdil.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 OSP, keď navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal, lebo nebol v konaní úspešný. Odporcovi zákon priznanie náhrady trov konania neumožňuje a zúčastnené osoby si náhradu trov konania neuplatnili.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 13. decembra 2011

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Ľubica Kavivanovová